

INTEGRAAL BELEIDSPLAN SCHULDHULPVERLENING 2021 – 2024

STARTNOTITIE

Projectnummer	
Projectmanager	Bram Ligtenberg
Auteur(s)	Bram Ligtenberg
Datum	20 augustus 2020
Versie	0.4
Status	Concept

Inhoudsopgave

1. Doel van deze notitie	3
2. Aanleiding	3
3. Wat is schuldhulpverlening ?	3
4. Probleemstelling	3
5. Samenhang	4
5.1. Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)	4
5.2. Sociaal Beleidskader "Kernachtig Sociaal"	4
5.3. Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK)	5
5.4. Moedige Dialoog Westland	5
5.5. Motie meerjarenaanpak schuldhulpverlening	5
6. Doelstelling	5
7. Resultaat	5
8. Uitgangspunten	6
9. Plan van aanpak	6

1. Doel van deze notitie

Doel van deze startnotitie is:

- Het vaststellen van de uitgangspunten voor het beleid voor de periode 2021-2024 (zie paragraaf 8)
- Het vaststellen van de aanpak voor het opstellen van dit beleid (zie paragraaf 9)

2. Aanleiding

De gemeente is wettelijk verplicht uitvoering te geven aan de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Hiervoor dient de gemeenteraad vierjaarlijks een richtinggevend plan vast te stellen. Het plan dient in te gaan op: de te behalen resultaten, de maatregelen om de kwaliteit te borgen, de maximaal na te streven wachttijd, en op de hulpverlening aan gezinnen met kinderen. Het huidige plan loopt af op 31 december 2020. Dat betekent dat we per 1 januari 2021 een nieuw plan moeten vaststellen.

3. Wat is schuldhulpverlening ?

Schuldhulpverlening omvat een traject waarin individuen geholpen worden om hun financiële schulden af te gaan lossen (saneren). De schuldhulpverlening gaat op basis van vrijwillige medewerking van schuldeisers.

Westland ontvangt budget van de Rijksoverheid om inwoners te helpen bij het oplossen van hun schulden. De gemeente kan, binnen het kader van de wet, zelf bepalen hoe zij hulp biedt.

Het gaat hierbij om hulp bij de financiële problemen maar ook bij het vinden van werk of gezinsproblemen. Westland kent verschillende soorten hulp, te weten: **minnelijk traject**, **wettelijk traject**, **budgetbeheer**, **budgetadvies en preventie**.

Bij een **minnelijk traject** maakt de gemeente afspraken met de schuldeisers over de aflossing van de schulden. Dit heet schuldbemiddeling. De gemeente geeft soms ook een lening (saneringskrediet) waarmee iemand met schulden alle schulden aflost. Er is dan nog maar 1 schuld, namelijk bij de gemeente. Dit heet schuldsanering.

Als een minnelijk traject niet lukt wordt een **wettelijk traject** op grond van de Wet schuldsanering natuurlijke personen (wsnp) ingezet. Dan beslist de rechter hoe de schulden worden aangepakt. **Budgetbeheer** betekent dat de gemeente of een schuldhulpverlener het inkomen beheert en zorgt voor de betalingen. Zo ontstaan er geen nieuwe schulden of betalingsachterstanden. Als de gemeente budgetbeheer verplicht oplegt, moet de cliënt daaraan meewerken. **Budgetadvies** betekent dat de gemeente of schuldhulpverlener advies geeft over het op orde houden van inkomsten en uitgaven. Tot slot heeft de gemeente een **preventief aanbod** om (verdere) schulden te voorkomen.

4. Probleemstelling

Gemeente Westland heeft een passend antwoord op de groeiende vraag van inwoners met problematische schulden.

Het landelijke beeld is dat de schuldenproblematiek van huishoudens in de afgelopen jaren verergert. Bijna één op de vijf Nederlandse huishoudens heeft een risicovolle of problematische schuld. Een deel van hen zit in een schuldhulpverleningstraject, maar het grootste deel, bijna 1,2 miljoen huishoudens, nog niet. Een landelijke trend is dat mensen zich steeds later aanmelden, als er al erg veel schulden zijn. Volgens het Nibud genereert een huishouden met problematische schulden schuld gerelateerde kosten van circa € 10.000 per jaar waarvan de helft voor rekening van de gemeente komt. De gemiddelde schuldhoogte in Nederland lag het afgelopen jaar al op een niveau van € 42.000.

Het belang van het voorkomen van schulden en goede schuldhulpverlening is groot. Maatschappelijk gezien kunnen schulden desastreus zijn op het gebied van geestelijke en lichamelijke gezondheid. Zo kunnen schulden een groot effect op gezinsproblematiek hebben. Dikwijls komen schulden niet alleen en hebben gezinnen te maken met multiproblematiek. Kinderen die in armoede opgroeien kampen dikwijls met een ontwikkelingsachterstand. Het aanpakken van schulden is een belangrijke impuls voor het weer gezond worden op diverse leefgebieden. Dit vraagt een integrale aanpak waarbij er niet alleen aandacht is voor het oplossen van schulden, maar ook voor de omstandigheden waarin de schulden zijn ontstaan.

Het Westlandse beeld is vergelijkbaar met de landelijke trend. De gemiddelde hoogte van de schulden van inwoners met een traject bedraagt € 45.000. Zij hebben gemiddeld 14 schulden. Schuldhulpverlening heeft ongeveer 300 personen in traject. Daarbij zijn jongeren en gepensioneerden relatief ondervertegenwoordigd. De meeste personen zijn tussen de 27 en 65 jaar oud. Landelijke cijfers laten eenzelfde beeld zien. Dikwijls krijgen huishoudens waar deze personen onderdeel van uitmaken ook op andere leefgebieden hulpverlening. Denk aan medische zorg, hulp in het gezin, het SKT, verslavingszorg maar ook psychosociale hulpverlening.

Ook in Westland hebben we niet alle problematische schuldensituaties in beeld. Huishoudens zoeken in de regel pas na 5 jaar hulp terwijl ze al wel met problematische schulden geconfronteerd worden. Dit vraagt een integrale aanpak waarbij we er vroeg bij zijn waardoor erger kan worden voorkomen en mensen sneller aan hun toekomst kunnen werken.

5. Samenhang

5.1. Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)

De Wgs geeft gemeenten het wettelijk kader voor de uitvoering van schuldhulpverlening. Om de effectiviteit van de gemeentelijke schuldhulpverlening te vergroten wordt de Wgs per 1 januari 2021 aangepast. De belangrijkste aanpassing is de vroegsignalering. Leveranciers van energie of water, de zorgverzekeraar of woningcorporatie moeten betalingsachterstanden van hun klanten melden bij de gemeente.

Met de Wgs is bepaald welke onderdelen het plan voor schuldhulpverlening moet bevatten, te weten: de te behalen resultaten, de maatregelen om de kwaliteit te borgen, de maximaal na te streven wachttijd, de hulpverlening aan gezinnen met kinderen, de preventieve aanpak. Nieuw is de samenwerking tussen schuldeisers.

5.2. Sociaal Beleidskader “Kernachtig Sociaal”

In het uitvoeringsprogramma van het SBK hebben we de ambitie om preventie en vroegsignalering van schuldenproblematiek te optimaliseren door de samenwerking tussen partners te verbeteren en het preventieve aanbod uit te breiden. Daarbij is jeugd een prioritaire doelgroep.

We investeren in de financiële zelfredzaamheid, omdat meer mensen financieel in de knel zijn gekomen (ook werkenden) en te veel jongeren te makkelijk geld uitgeven, waardoor ze in de schulden komen.

Voor de lange termijn werken we aan een transformatieaanpak. Daarbij verkennen we, door middel van het opzetten van een businesscase, de wenselijkheid en de mogelijkheden om op een andere manier inwoners te ondersteunen die zowel schulden hebben als andere problemen in het sociaal domein.

5.3. Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK)

Gemeente Westland is lid van de NVVK en werkt volgens de modules schuldhulpverlening NVVK en bij het treffen van schuldregelingen volgens de gedragscode NVVK.

5.4. Moedige Dialoog Westland

Partners uit het maatschappelijk middenveld in Westland zijn betrokken bij preventie van schulden. Zij weten als geen ander wat er in de Westlandse samenleving speelt, waaraan behoefte is en staan in verbinding met inwoners. Dit maatschappelijk middenveld heeft zich verenigd in De Moedige Dialoog Westland (MDW). Dit is een publiek-private netwerkorganisatie van ketenpartners en bestaat uit: Bibliotheek Westland, Diaconaal Platform Westland waar ook de Moskee Westland Al Almouwahidin lid van is, gemeente Westland, JGZ Zuid-Holland West, Rabobank Westland, Schuldhulpmaatjes, Sociaal Kernteam Westland en Vitis Welzijn. De deelnemers aan MDW delen hun kennis en kunde over het versterken van financiële zelfredzaamheid en dragen dit over binnen hun organisatie en daarmee aan de inwoners. De gemeente is actief betrokken bij MDW. De Raad is op 10 juli 2019 (Plan van aanpak impuls armoedebeleid 19-0144239) geïnformeerd over de financiering van een kwartiermaker in de tweede helft van 2019.

Het doel was de gemeente gelijkwaardig te laten participeren binnen de MDW per 1 januari 2020. Deze doelstelling is behaald.

We verwachten veel van het maatschappelijk middenveld. De inzet van de gemeente is beperkt en samen met deze partijen kunnen we meer om inwoners eerder te informeren en toe te leiden naar passende ondersteuning.

5.5. Motie meerjarenaanpak schuldhulpverlening

In de Raadsvergadering van 8 juli 2020 is een motie voor een meerjarenaanpak schuldhulpverlening (SHV) en ondersteuning aangenomen. De strekking van de motie is dat de raad een integrale aanpak wil van de schuldhulpverleningsproblematiek, met als doel het verbeteren van de kwaliteit van leven en afname van (de met schulden vaak gepaard gaande) zorgkosten. Vroegsignalering in samenwerking met schuldeisers wordt in deze motie als belangrijke instrument gezien en het maatschappelijk middenveld als belangrijke samenwerkingspartner.

Daarbij verwijst de motie naar een proef in Den Haag voor multiprobleem gezinnen, het zgn.

Sociaal Hospitaal. Deze Sociaal Hospitaal aanpak valt buiten de scope van deze startnotitie.

De voorgestelde meerjarenaanpak wordt opgenomen in het plan SHV. (zie raadsinformatiebrief 20-0214730 van augustus 2020)

6. Doelstelling

Met het plan voldoen we per 1 januari 2021 aan de wettelijke taken van de Wgs, geven we uitvoering aan de ambitie van het Sociaal Beleidskader en voldoen we aan de kwaliteitseisen van de NVVK. We verbeteren als gemeente Westland het beleid voor schuldhulpverlening door meer problematische schulden te signaleren en er eerder bij te zijn, waardoor erger kan worden voorkomen en mensen sneller aan hun toekomst kunnen werken. Daarnaast zal deze aanpak de inzet van zware zorg terugdringen en daarmee kosten reduceren.

7. Resultaat

A. Plan schuldhulpverlening 2021 - 2024

De raad stelt het plan schuldhulpverlening 2021 – 2024 vast.

B. Raadsbesluit over Invoering van Bemiddelingskosten SHV

NVVK-leden mogen kosten in rekening brengen voor dienstverlening SHV aan schuldeisers:

- Bemiddelingskosten: 9% van de afloscapaciteit. Deze kosten zijn niet gemaximeerd
 - Financieel beheer: max. € 6,- per maand, wordt in mindering gebracht op aflossingscapaciteit.
- De Raad moet een besluit nemen rondom het in rekening brengen van kosten aan schuldeisers.

8. Uitgangspunten

- Het wettelijk kader van de WGS
- Het gemeentelijk Sociaal beleidskader 'Kernachtig Sociaal' en de transformatieopgave (in ontwikkeling voor de langere termijn)
- De kwaliteitseisen van de NVVK
- Aansluiten bij initiatieven van het maatschappelijk middenveld
- De motie 13.6 Meerjarenaanpak schuldhulpverlening en ondersteuning 8 juli 2020
 - Integrale aanpak met als doel verbetering van de kwaliteit van leven en afname van de zorgkosten.
 - Vroegsignalering is samenwerking met partners
 - Maatschappelijk middenveld betrekken in het plan van aanpak.
- Het financieel kader zoals opgenomen in de begroting.
- Incidenteel is er voor de periode 20-24 € 282.889,00 beschikbaar vanuit de impuls middelen armoedebeleid.

9. Plan van aanpak

Participatie

Met de schuldeisers (leveranciers van energie of water, de zorgverzekeraar of woningcorporatie) worden in september en oktober 2020 samenwerkingsafspraken gemaakt omtrent de vroegsignalering van mensen met betalingsproblemen. Deze samenwerkingsafspraken worden in een landelijk ontwikkeld convenant vastgelegd.

In september 2020 worden er oriënterende gesprekken gevoerd met een drietal maatschappelijk werkende kredietbanken.

Bestuurlijke besluitvorming

De ASDW zal in de inventariserende fase gevraagd worden om input te leveren voor het plan en in de besluitvormende fase zal hen gevraagd worden het college te adviseren over het te nemen besluit.

Startnotitie

Wat	Wanneer
College	25 augustus 2020
Adviesraad Sociaal Domein – inputvraag	Eind augustus 2020
Commissie Maatschappelijke Omgeving (MO)	7 september 2020
Raad	22 september/27 oktober 2020

Integraal beleidsplan SHV 2021-2024

Wat	Wanneer
Adviesraad Sociaal Domein - adviesvraag	Eind september 2020
Commissie Maatschappelijke Omgeving (MO)	23 november 2020
Raad	9 december 2020